

**METODICKÉ USMERNENIE TÝKAJÚCE SA MODULU M23 ZMLUVNÉ ÚČTY
ČÍSLO 1/2023
METODICKÉ USMERNENIE K POUŽÍVANIU MODULU M23 – ZMLUVNÉ ÚČTY (FI-CA)**

V module M23 - Zmluvné účty (modul FI-CA) sa evidujú:

- **verejné pohľadávky štátu** t.j. právo štátu na peňažné plnenie, ktoré vzniklo rozhodnutím, schváleným zmluvou alebo výkazom nedoplatkov podľa všeobecného predpisu o správnom konaní alebo v obdobnom konaní
- **súkromné pohľadávky štátu po lehote splatnosti** t.j pohľadávky štátu, ktoré boli predpísané v rôznych moduloch CES z odberateľských vzťahov v module M10 – Predaj služieb (SD), náhrady škody z modulu M18 – Finančné účtovníctvo (ďalej aj ako „modul FI“). Výnimku tvoria pohľadávky z vyúčtovania vzniknuté z modulu M16 – Správa nehnuteľností (RE-FX).

Verejné pohľadávky štátu a súkromné pohľadávky štátu po lehote splatnosti, ktoré vzniknú po 01.01.2023 sa evidujú v module M23 – Zmluvné účty (FI-CA).

Organizácie, ktoré nepoužívali modul M23 – Zmluvné účty (ďalej aj ako „modul FI-CA“) nebudú migrovať objekty FI-CA do CES (okrem organizácií SOI a ÚVA, ktorých verejné pohľadávky z ich hlavnej činnosti sa budú migrovať priamo do modulu FI-CA v termíne migrácie otvorených položiek modulu FI).

Kapitola MS SR, ktorá používala modul FI-CA, migruje priamo do modulu FI-CA v systéme CES.

Otvorené položky pohľadávok/závazkov sa namigrujú (položkovito) do modulu FI. Následne zodpovedný používateľ zabezpečí prenos uvedených pohľadávok do modulu FI-CA, v momente potreby spravovania pohľadávok po splatnosti (plán splátok, identifikácia pre upomínanie, prípadné úročenie, opravné položky) . Na prevod z modulu FI (odberateľské položky po splatnosti) do modulu FI-CA sa použije existujúca funkcionálnosť modulu FI-CA. Postup prenosu je popísaný v používateľskej príručke modulu FI-CA a tiež vo videonávode (Enable Now).

Modul FI-CA poskytuje:

- údržbu kmeňových záznamov – zmluvný účet
- údržbu nastavení pre samotné účtovanie dokladov
- vedenie saldokonta obchodných partnerov a zároveň poskytuje prehľady zostáv otvorených/vyrovnaných/všetkých položiek voči konkrétnemu obchodnému partnerovi
- platobný cyklus pre párovanie úhrad pohľadávok a úhradu záväzkov
- závierkové operácie – na dennej, mesačnej, kvartálnej a ročnej báze
- správu pohľadávok – identifikácia pohľadávok pre upomínanie, penalizácia/ úročenie, plán splátok, dohoda o odklade, odpisy, tvorba opravných položiek, storno pohľadávok, poskytovanie podkladov pre Centrálny register pohľadávok štátu (ďalej aj ako „CRPŠ“).

Modul FI-CA predstavuje vedľajšiu knihu, ktorá zabezpečuje analytickú evidenciu vybraných druhov pohľadávok a záväzkov. V module FI-CA sa evidujú pohľadávky a záväzky voči obchodnému partnerovi. Obchodný partner musí mať založenú rolu „MKK – Zmluvný partner“. O založenie tejto roly je potrebné pre konkrétno obchodného partnera požiadať prostredníctvom žiadanky, ktorá sa zakladá v prostredí SOLMAN (postup je popísaný v module M11 – Cloudové služby, používateľská príručka: CES_SOLMAN_IM_Pouzivatelska_Prirucka_Zadavatel). Žiadať o založenie roly „MKK“ nie je potrebné

v prípade realizácie prevodu pohľadávok z modulu FI do FI-CA a v prípade automatického účtovania z agendových systémov (MS SR).

Pokrýva celý proces životnosti uvedených pohľadávok a záväzkov t.j. od momentu ich vzniku až po moment vyrovnania resp. zániku.

Pohľadávky a záväzky je možné vysporiadať uvedenými spôsobmi:

1. Vysporiadanie pohľadávky:

1.1 vyrovnanie pohľadávky s prijatou platbou – otvorená položka pohľadávky sa vyrovná párovaním s došlou platbou (spracovaním bankového výpisu). Po pripojení bankového výpisu z účtu (proces spadajúci do modulu FI) sa pomocou nastavenia, na základe variabilného symbolu VS, špecifického symbolu ŠS a konštantného symbolu KS platby, určí či daná položka výpisu je relevantná pre modul FI alebo sa jedná o položku patriacu na saldokonto modulu FI-CA alebo ak je firemná banka definovaná pre príjem platieb pre predpisy modulu FI-CA. Nahlásenie čísla bankového účtu, ktorý má byť primárne určený pre platby na FI-CA predpisy, je možné vykonať zadaním hlásenia v nástroji SOLMAN (nahlásiť treba účtovný okruh, IBAN alebo firemnú banku).

Ak na výpise z účtu bola identifikovaná položka pre modul FI-CA, používateľ okrem štandardného spracovania výpisu v module FI musí spustiť doplňujúcu transakciu, ktorá vytvorí dávku došlých platieb (transakcia ZVYPISFICA - Dávka). Pri zaúčtovaní dávky platieb v transakcii FP05, platba automaticky vyrovná predpis pohľadávky (ak systém identifikuje predpis pomocou VS) alebo používateľ manuálne vyrovná predpis pohľadávky so zvolenou platbou taktiež v transakcii FP05 – Dodatočné spracovanie. Postup spracovania došlých platieb je popísaný v používateľskej príručke modulu FI-CA a tiež vo videonávode (Enable Now).

1.2 zníženie výšky pohľadávky – realizuje sa manuálnym odúčtovaním v transakcii FPE1 (viď používateľská príručka), na základe rozhodnutia o znížení výšky pohľadávky.

1.3 storno predpisu pohľadávky – len v prípade opravy chyby predpisu pôvodnej pohľadávky. V prípade storna pohľadávky je potrebné vedieť, kedy bol pôvodný predpis zaúčtovaný t.j. či bol zaúčtovaný predpis v bežnom účtovnom období alebo v minulom účtovnom období, podľa toho sa vyberá druh dokladu storna v transakcii FP08. Systém stráži správne použitie druhu dokladu, tzn. systém zobrazí chybové hlásenie a navrhne správny druh dokladu. V prípade, že sa stornuje predpis pohľadávky z dôvodu chyby predpisu, ktorý bol zaúčtovaný v minulom účtovnom období, storno predpisu sa účtuje súvzťažne s účtom 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

1.4 odpis pohľadávky – odúčtovanie pohľadávky v transakcii FP04 z dôvodu:

- prevodu správy pohľadávok štátu
- na základe rozhodnutia o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky štátu

Odpis pohľadávky v module FI-CA, je účtovná operácia a predstavuje vyrovnanie otvorenej pohľadávky alebo jej časti voči nákladovému účtu definovanom v nastaveniach.

Odpísanú pohľadávku **na základe rozhodnutia o trvalom upustení od vymáhania** je potrebné manuálne zaúčtovať na saldokonto toho istého partnera na podsúvahové účty v transakcii FPE1 s použitím príslušnej hlavnej a vedľajšej operácie (PP01/1000 Podsúvahová pohľadávka, smerujúca na účet 7711200001) pre podsúvahovú pohľadávku. Po dobu 12 kalendárnych mesiacov je organizácia oprávnená prijať úhradu od dlžníka. V tomto prípade sa nepredpisuje nová pohľadávka, ale príjem sa zaúčtuje do výnosov na účet 646* pomocou funkcie „**Preúčtovania na**“ neobjasnené platby v transakcii FP05. Zároveň je nutné odúčtovať podsúvahovú pohľadávku vo výške prijatej platby s dôvodom „Úhrada odpísanej pohľadávky“. Po uplynutí 12 kalendárnych mesiacov sa vyradí pohľadávka z podsúvahy odúčtovaním v transakcii FP04 s dôvodom „Vyradenie z podsúvahy (12 mesiacov)“. V prípade, že príde platba k pohľadávke, ktorá nie je evidovaná na podsúvahe, je potrebné prijatú platbu zaevidovať ako mylnú platbu a vrátiť ju. V opačnom prípade by došlo k bezdôvodnému obohateniu.

1.5 vzájomné započítanie pohľadávok a záväzkov – ak sú splnené podmienky a vydané rozhodnutie o započítaní pohľadávky a záväzku a zároveň daná pohľadávka aj záväzok sú predmetom evidencie modulu FI-CA, zodpovedný používateľ vykoná vzájomné započítanie v príslušnej transakcii FP06, len v prípade ak je pohľadávka aj záväzok zaúčtované na rovnakom obchodnom partnerovi.

1.6 preúčtovanie pohľadávky na hlavnú knihu – prevod do modulu FI pre účely započítania pohľadávky a záväzku v module FI sa vykoná v transakcii FPE1 s použitím príslušného druhu dokladu „ID“ podľa používateľskej príručky. Pri preúčtovaní bude použitý technický účet 9994000003 - TÚ - FICA-preúčtovanie pohľadávok z FICA do FI.

1.7 preúčtovanie na iného obchodného partnera – v prípade identifikácie chyby pri predpise pohľadávky na nesprávneho obchodného partnera alebo v prípade nástupníctva obchodného partnera, používateľ môže vykonať preúčtovanie v príslušnej transakcii FP40. Preúčtovanie na iného obchodného partnera je účtovná operácia v rámci jedného kontrolného účtu podľa príslušného druhu pohľadávky, napr. MD – 316 (pôvodný obchodný partner), MD + 316 (nový obchodný partner) bez dopadu na výnosy.

2. **Vysporiadanie záväzkov:**

Ide o záväzky evidované v module FI-CA na účte 379* vzniknuté z dôvodu mylných platieb a preplatkov.

2.1 ***úhrada záväzku (finančným prevodom na účet obchodného partnera alebo medzi účtami organizácie)***

- **spracovanie záväzku** – používateľ zadá, že vybraný záväzok má byť spracovaný platobným programom. Realizuje to vyplnením spôsobu platby (SEPA, NON-SEPA) a bankového spojenia daného obchodného partnera v príslušnej transakcii **FPTCRPO**.
- **vytvorenie platobného príkazu** – používateľ zadá výberové kritéria, podľa ktorých systém vyhľadáva záväzky na spracovanie a určí bankový účet, z ktorého sa záväzky hradia v príslušnej transakcii **FPY1**.
- **vytvorenie platobného média a odoslanie platobného média do ManeX** – používa sa spoločná transakcia ZPLATBYZ s modulom FI. Postup je popísaný v používateľskej príručke modulu FI.

2.2 zníženie výšky záväzku – realizuje sa na základe rozhodnutia manuálnym odúčtovaním v transakcii FPE1 (viď používateľská príručka) na základe rozhodnutia o znížení výšky záväzku.

2.3 storno predpisu záväzku – len v prípade opravy chyby pri predpise pôvodného záväzku. V prípade storna záväzku je potrebné vedieť, kedy bol pôvodný predpis zaúčtovaný t.j. či bol zaúčtovaný predpis v bežnom účtovnom období alebo v minulom účtovnom období podľa toho sa vyberá druh dokladu storna v transakcii FP08. Systém stráži správne použitie druhu dokladu, tzn. systém zobrazí chybové hlásenie a navrhne správny druh dokladu. V prípade, že sa stornuje predpis záväzku z dôvodu chyby, ktorá bola zaúčtovaná v minulom účtovnom období storno predpisu sa účtuje súvzťažne s účtom 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

2.4 vzájomné započítanie pohľadávky a záväzkov – ak sú splnené podmienky a vydané rozhodnutie o započítaní pohľadávky aj záväzku a zároveň daná pohľadávka aj záväzok sú predmetom evidencie modulu FI-CA, zodpovedný používateľ vykoná vzájomné započítanie v príslušnej transakcii FP06, len v prípade ak je pohľadávka aj záväzok zaúčtované na rovnakom obchodnom partnerovi.

2.5 preúčtovanie záväzku na hlavnú knihu – prevod do modulu FI pre účely započítania pohľadávky a záväzku v module FI sa vykoná v transakcii FPE1 s použitím príslušného druhu dokladu „ID“ podľa používateľskej príručky. Pri preúčtovaní bude použitý technický účet 9994000003 - TÚ - FICA-preúčtovanie pohľadávok z FICA do FI.

2.6 preúčtovanie záväzku na iného obchodného partnera – v prípade identifikácie chybného predpisu záväzku chyby pri predpise záväzku na nesprávneho obchodného partnera alebo v prípade nástupníctva obchodného partnera, používateľ môže vykonať preúčtovanie v príslušnej transakcii FP40. Preúčtovanie na iného obchodného partnera je účtovná operácia v rámci jedného kontrolného účtu podľa príslušného druhu záväzku, napr. D -379/ D +379 bez dopadu na náklady.

Modul FI-CA poskytuje podklady pre manuálne zverejnenie splatných pohľadávok štátu v informačnom systéme Centrálny register pohľadávok štátu (CRPŠ). Do budúca sa plánuje zabezpečiť obojsmernú integráciu CES a CRPŠ.

Prevod súkromných pohľadávok po lehote splatnosti z modulu FI do modulu FI-CA začína na úrovni modulu FI. Zodpovedný používateľ vyberá súkromné odberateľské pohľadávky po lehote splatnosti, ktoré systém identifikoval ako vhodné pre prevod do modulu FI-CA. Používateľ označí zvolené pohľadávky pre prevod a potvrdí ho príslušným tlačidlom, následne systém automaticky zaúčtuje označené pohľadávky v module FI-CA pre účely ich analytickej evidencie a následne zaúčtuje vyrovnanie pôvodnej pohľadávky v module FI.

Obchodný partner, voči ktorému bola zaúčtovaná pohľadávka pri jej prevode z modulu FI do modulu FI-CA **musí mať zadanú rolu obchodného partnera MKK – zmluvný účet**. V prípade, že obchodný partner nemá zadanú vyššie uvedenú rolu, systém ju automaticky založí.

Zúčtovanie odvodov príjmov rozpočtových organizácií do rozpočtu zriaďovateľa na účte 351 – Zúčtovanie odvodov príjmov rozpočtových organizácií do rozpočtu zriaďovateľa sa účtuje len

v module FI v súvislosti s príjmom prostriedkov tvoriacich rozpočtový príjem na príjmovom rozpočtovom účte resp. v súvislosti s predpísanými a nevyinkasovanými príjmami k 31.12. bežného účtovného obdobia.

Súčasťou tohto metodického usmernenia týkajúceho sa modulu M23 Zmluvné účty č. 1/2023 je osobitná príloha, v ktorej sú uvedené príklady účtovných zápisov.

V Bratislave, 11.01.2023